

ДО ЗНАНЬ

Із лейтмотивом дороги, або Перший день в УжНУ

Довгим і важким видається шлях до університету. А особливо якщо пішки за температури +27 підніматися на «БАМ». Нарешті дійшовши, усвідомлюєш: хоч літня спека ще не збирається відходити, але на ґанок навчального року в УжНУ все ж завітала осінь. Тепло всміхається сонце, і, здається, такими ж щирими є усмішки першокурсників, які поволі шикуються біля головного корпусу університету для урочистостей.

Доки вересень святково дебютує в роздумах, додаючи філософських акцентів, на мою увагу карб цікавості накладають розмови «новоспечених» студентів нашого вишу: «Уявляєш, до УжНУ так далеко їхати. Майже годину! Довго. І так буде щодня...» Далі долітають окремі фрагменти, або краще сказати, доволі очікувані запитання: «А ти звідки?», «куди ще вступала?», «затишно тут, біля університету...», «як гуртожиток?», «здається, уже початок»...

І справді — початок... Адже на годиннику рівно 10.00. Хоч позаду чую, що знайомство однокурсників іще десь-не-десь у самому розпалі, але з фанфарами складно змагатися в гучності. Зі сцени вітають ведучі Тудор Кілару та Надія Мальована: «Шановні викладачі, студенти та гості нашої альма-матер! Ми раді вітати вас в Ужгородському національному університеті — найбільшому та найпотужнішому виші краю...» Ну й традиційно відкриття свята закріплює чудовим виконанням Гімну України легендарний «Боян».

Крізь вуаль урочистості й патріотизму на словах «і покажем, що ми браття козацького роду» в очах першокурсників прочитується певна задумка, схвилюваність. Напевно, переймаються виконанням громадянського обов'язку, роками навчання, усвідомлюючи, що в систему закладено як пряник, так і батіг. А тим часом до слова запрошують ректора Володимира Смоланку, котрий дає університетсько-батьківську пораду юнакам і дівчатам, адже позаду в них школа, контроль успішності та перевірка щоденника. «Живемо в цікавому, дивовижному й динамічному світі. Середнє й старше покоління вам навіть заздрить, адже маєте колосальні перспективи, зокрема й тому, що починаєте навчання в нашому університеті. Вірю: обрали спеціальність на все життя. Використовуйте можливість, здобуйте знання, які робитимуть сильнішими, зрілими, шукайте друзів — частина супроводжуватиме й надалі. Можливо, хтось знайде кохання (а ймовірність цього висока). І воно — теж на все життя. Будьте відкритими, активними, навчайтеся із задоволенням. Перед вами — найкращі роки!» — завершує Володимир Іванович. Доповнює сказане голова Ужгородської міської ради Богдан Андрій: радить не витратити даремно часу, приєднавшись до родини УжНУ, а бути ініціативними, щодня наполегливо працювати, долучатися до громадської діяльності.

Із вікон радісно й дещо ностальгійно виглядають викладачі та студенти-старшокурсники, а на сцені вже вітає пісню «Моя Україна» учасниця вокальної студії «Соло міо» Ольга Цой. І вже за кілька хвилин настає кульмінаційна мить заходу — посвята

вчорашніх школярів у студенти. Виходять юнаки й дівчата, котрі відзначилися найвищими результатами при вступі. Серед них, зокрема, і Олександр Сабовчик, який тепер здобуватиме фах на медичному факультеті. Він єдиний в області, хто отримав 200 балів на ЗНО з двох предметів. Молодь в унісон повторює: «Ми, студенти-першокурсники Ужгородського національного університету, урочисто обіцяємо...» Так, обіцяють зберігати, примножувати кращі традиції альма-матер, виявляти активність, небайдужість до подій у виші, країні та світі, а головне — бути гідними звання студента УжНУ, стати добрими фахівцями... «Боян» виконує «Гаудеамус», а мені згадалися слова, які сьогодні вранці на Божественній літургії з нагоди початку нового навчального року виголосив мукачівський греко-католицький єпископ Мілан Шашік: «Будьте залежними тільки від добрих цінностей». Крім того, радив із любов'ю присвячувати себе роботі, здобуттю знань.

...Ректор вручає символічні квиток та ключ студентам. Зокрема, передаючи останній, додає: «Ключ важкий, повірте! Але тримайте його міцно в руках!» Очільник вишу роздає подарунки, а на сцені тим часом готується до промови голова Студентської ради УжНУ Вікторія Микулянець. Вона зичить незабутніх років в університеті й обіцяє цьому сприяти. Її доповнює голова профкому студентів Ростислав Головачанський, зазначаючи: «Привітайте себе гучними оплесками, адже ви всі — уже студенти! Використовуйте можливості, рухайтесь вперед; успіху та натхнення!»

Винуватці свята поволі сходять зі сцени, натомість їх вітає пісню «Українка» Ольга Сабовчик, учасниця й переможниця різних конкурсів, фестивалів, зокрема й міжнародних. Збоку охочі (а їх чимало!) фотографуються на фоні банера УжНУ. Не встигаю й оком змигнути, як ведучі вже пропонують першокурсникам відпустити жовто-сині кульки, наче символ мрій, у небо. Представники чоловічої хорової капели, які вже встигли вишикуватися, виконують «Боже великий, єдиний...» Після такої урочисто-духовної миті на сцені ведучі роблять селфі, намагаючись охопити представників усіх факультетів (див фото).

Ось і завершальний акорд урочистостей. Хтось уже подумки на першій лекції, яка відбудеться трохи більше ніж за годину, хтось уже пазлами складає в уяві плани щодо вечірнього концерту, а дехто повертається до... дороги. «Мені з дому до Ужгорода важко добиратися. Немає «прямого» транспорту», «у мене вже ностальгія за рідними», — десь лунає в розмовах.

...Пам'ятає, на початку йшлося про довгу дорогу до університету, а ці враження згодом підсилили діалоги першокурсників? Випадковість — збіг — закономірність? Напевно, це просто лейтмотив нинішнього свята. Шлях до знань довгий і не завжди прямий: слід уміти йти й стежками випробувань, однак головне — цінувати кожную хвилину та весело, з ентузіазмом, як у перший день навчального року, долати перешкоди...

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Голгяд».

ВІТАЄМО

Освітням і бібліотекарям!

Невипадково вересень починається Днем знань і завершується святом працівників книгозбірні, адже саме в бібліотеці — вагоме джерело для покращення власної обізнаності. Ще одна дата — перша неділя жовтня, яка цьогогоріч припадає саме на його початок, — ознаменовує не менш важливе свято: День працівників освіти. Обидві професії нині переживають не найсприятливіший період, проте впевнено й оптимістично торують свій шлях, приносячи значну користь суспільству. Тож, дорогі колеги, представники, зокрема, Ужгородського національного університету, бажаю отримувати якомога більше вдячності, збагачуватися натхненням та радістю. А кожен робочий день хай сіє в душі невеличке свято: бодай від того, що ви обрали одну з найблагородніших професій. Добра і щастя!

Володимир СМОЛАНКА,
ректор УжНУ.

Із нагоди Дня фізичної культури та спорту

Напередодні свята фізичної культури та спорту України ректор УжНУ, професор В.Смоланка урочисто привітав викладачів і співробітників кафедри фізичного виховання факультету здоров'я та фізичного виховання з їх професійним святом.

Очільник нашого вишу вручив подяки від ректорату старшому викладачеві кафедри Є. Жофф-чак та провідному спеціалістові Т.Семельяновій. Також В.Смоланка подякував колективу кафедри за активну роботу зі студентською

ПРАКТИКУЄМОСЯ

«...П'ять незабутніх днів у Львові»

Увересні на факультеті історії та міжнародних відносин відбувся захист звітів щодо проходження чергової для студентів архівно-музейної практики.

Для третьокурсників цьогогорічне літо стало періодом відвідин архівів та музеїв. Ось якими виявилися враження від екскурсій.

Мар'яна БОРШОШ: «Справжнім відкриттям, родзинкою практики став Львів із його унікальними історико-культурними надбаннями. Можна сказати, що ми крокували цікавими стежками історії, відвідавши Центральний державний історичний архів, палац Потоцьких, відділи Львівського історичного музею. Найбільше запам'яталися пішохідна екскурсія, де вперше відбулося моє знайомство з містом, Національний академічний театр опери та балету ім. Соломії Крушельницької: тут здійснилася маленька мрія — побувати на професійній балетній виставі».

Крістіна КОВАЧ: «Я надзвичайно захоплена поїздкою. Значна кількість музеїв, архітектура Львова закохали мене. Хочеться

висловити подяку керівнику групи Сергію Олексійовичу Ганусу за змогу насолодитися краєвидами міста. Поїздка була не тільки практикою, а й відпочинком».

Крістіан ЛУЦА: «Практика запам'яталася позитивними враженнями, вона ще більше об'єднала колектив. Ми мали змогу краще дізнатися про роботу архівістів та музейників. Зробив висновок: це значна відповідальність».

Наталія ШУБЕЙ: «Якщо коротко охарактеризувати літо, то, крім екскурсій установами Ужгорода, ми ще провели п'ять незабутніх днів у Львові».

Консуелло ГУТІ: «Усіх вражень словами не передати, краще раз на власні очі побачити те, що побачили ми, ніж сто разів почути від інших. Думаю, із цим погодяться всі, хто проходив практику цьогогоріч».

Так, у 2017 році студенти-історики вперше, починаючи з 1980-го, практикувалися в місті Лева, відвідавши основні пам'ятки архітектури. Без сумніву, це була захоплива й плідна мандрівка.

Михайло РЕКРУТЯК,
магістрант факультету історії та міжнародних відносин.

Одним абзацом

• **ЗУСТРІЧІ** • Два лікарі-професори Володимири, а саме наш ректор Смоланка й усесвітньо відомий американський науковець (до речі, із волинським корінням) Вертелецький зустрілися, щоб обговорити питання щодо значущості генетики в діагностиці та здійсненні медичних досліджень, використання фолієвої кислоти, а також про відповідальність за здоров'я соціуму з боку тих, хто давав клятву Гіппократа, і відповідних структур тощо. Крім того, гість прочитав лекції для студентів обох медичних факультетів відповідно українською та англійською мовами.

• **КОНКУРСИ** • Переможцем конкурсу Державного фонду фундаментальних досліджень стала кафедра міжнародних студій та суспільних комунікацій (факультет історії та міжнародних відносин). Проект «Новітня історія транскордонного співробітництва в Карпатському регіоні» під науковим керівництвом завідувача підрозділу-тріумфатора Сергія Устича не просто посів першу сходинку, а й здобув грантову допомогу, отож праця вже на етапі реалізації».

• **ОБМІН ДОСВІДОМ** • Викладачі економічного факультету УжНУ в складі декана Віталія Сержанова, його заступників Андрія Шуліко й Віталія Герзанича, завкафедри економічної теорії Олександра Молнара та екс-заступника декана з міжнародної співпраці Юліанни Волошиної провели тиждень у Хорватії з метою обміну досвідом із закордонними колегами. Наставників із м. Пожега запросили почитати лекції нашим студентам, натомість 4 здобувачі фаху з нашого ВНЗ упродовж трьох місяців навчатимуться в Хорватії. Притому їм виплачуватимуть відповідну стипендію. І все це планують реалізувати до кінця семестру.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

ФОТОФАКТ

На факультеті здоров'я та фізичного виховання першокурсників привітав зі святом Першого вересня та загалом із початком навчального року декан Іван Миронюк. Студентам були представлені заступники декана, завідувачі кафедр, академнасти, громадський декан і голова профкомів молоді. Згодом новачки ознайомилися з аудиторіями, спортивними залами й майданчиками, розповіли про переваги навчання за обраними спеціальностями. А студентська сім'я поповнилася обдарованими особистостями.

Валерій ТОВТ,
завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання.

ЗНАЙ НАШИХ!

У Сумах відбулася всеукраїнська олімпіада з програмування АСМ ІСРС-2017, на якій команда УжНУ Push-force простелила стежку до чемпіонату світу, обійшовши колег із провідних вишів.

Перші 3-поміж 281

Так, представники факультету інформаційних технологій (четвертокурсник Роман Рубаненко, аспіранти першого року навчання кафедри інформаційних управлінських систем та технологій Роман Мельник і Євген Задорожний; тренер — завідувач цього ж підрозділу Олександр Міца)

НА ВЧЕНІЙ РАДІ

Про успішну діяльність і найближчі плани

Упереддень свята знань члени вченої ради та інші викладачі УжНУ зібралися в конференц-залі ректорату. Очільник вишу Володимир Смоланка окреслив діяльність ВНЗ у минулому навчальному році й представив плани на прийдешній.

Урочисто відкрила розширене засідання чоловіча хорова капела викладачів і співробітників альма-матер «Боян», яка виконала Державний Гімн і «Молитву за Україну».

Відтак В.Смоланка підсумував виконане в 2016 — 2017 н. р.: «Минулий рік підтвердив поступ нашого університету, що свідчить про активну роботу всіх працівників. Протягом останніх декількох років відбулося досить серйозне прискорення, адже ми працюємо на стратегію».

Слова Володимира Івановича підтверджують промовисті факти:

1. УжНУ увійшов до 20 ВНЗ України (усього взяли до уваги 278 вищих навчальних закладів).
2. До нашого вишу порівняно з минулим роком вступило більше юнаків і дівчат (попри демографічну кризу початку ХХІ ст., наслідком якої стало зменшення кількості потенційних абітурієнтів).

Таким чином, станом на 31 серпня 2017 року в УжНУ та гуманітарно-природничий коледж зарахували близько 4,4 тис. осіб. Зокрема, 1830 навчаються за держзамовленням (вступна кампанія для громадян України фінішувала всередині вересня. У підсумку, за

даними Приймальної комісії УжНУ, лави альма-матер поповнилися новими студентами — прим. авт.).

3. ВНЗ очікує близько 300 іноземних здобувачів фаху (вступна кампанія для них триває до 1 листопада). Таке зацікавлення громадян із закордонних держав і зв'язки з міжнародними навчальними закладами свідчать про авторитет Ужгородського національного університету.

Серед інших позитивних моментів, до прикладу, вищий від загальноукраїнського показник складеного ЗНО вступниками до магістратури за спеціальністю «Право».

Крім того, у доповіді ректора йшлося про підвищення фінансування наукових розвідок. Зокрема, відзначили фізиків, які виграли грант у рамках програми ЄС «Горизонт 2020».

Водночас покращуються умови в навчальних приміщеннях і

гуртожитках, а 15 об'єктів УжНУ в минулому навчальному році зарахували до реєстру речових прав на нерухоме майно. Зазначені дії — одні з пріоритетних і в стратегії на 2017 — 2018 н. р.

У планах також — презентація результатів наукових досліджень у системах Web of Science, Scopus, Index Copernicus, Google Scholar; запровадження різних методів профорієнтаційної роботи та інноваційних форм у навчальний процес; підтримка академічної мобільності; ліцензування нових спеціальностей і спеціалізацій тощо.

Аби за рік так само мати хороші результати, слід докласти максимум зусиль кожному учасникові великого університетського механізму. Якісна робота заради спільної мети — обов'язок як викладачів, так і студентів.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

ПОДОРОЖНЄ

Вийждати десь далеко у вихідні, до того ж коли завершується відпустка, а в двері вже стукає ПершOVERесень — далеко не просте рішення. Та запропонували відвідати Дніпро. Журналістська інтуїція підказувала: очікується щось цікаве. І не підвела. Я відкрив для себе Україну через один із найколеритніших і центральних її регіонів.

Програма прес-туру «Досвід реформ по-дніпропетровськи: енергоефективність, децентралізація, електронне врядування» виявилася настільки насиченою, що встиг до потяга прибути лише за якихось півгодини, та й то збираючись похалцем. Однак кожен захід буквально пронизував враженнями, із якими хотілося б поділитися.

«ЕНЕРГОСОНЯХИ»

Спочатку журналісти з різних регіонів держави відвідали першу в Україні сонячну електростанцію «Солар Парк Підгородне», збудовану за кошти вітчизняних інвесторів (за пір року 2012-го р., а введену в експлуатацію 2013-го). Має унікальну для Східної Європи трекерну систему: замість стаціонарних панелей із сонячними батареями тут використовують рухомі модулі, котрі повертаються відповідно до траєкторії переміщення Сонця небесною сферою. Це збільшує поглинання енергії світла майже на 50 відсотків, а максимального результату можна досягти за температури 21-25 градусів тепла. Навіть у зимову погоду, коли відбувається зашломлення променів від снігу, вдається отримати високий показник. Не проблема, коли хмарно, — допомагає GPS-навігатор.

Крім того, розроблений власними силами датчик дає змогу враховувати, приміром, вітрове навантаження. За урагану трекери набувають горизонтального положення, а загалом нагадують соняхи, які зі сходом Сонця розкриваються, а після його заходу «згортаються». Усього — 260 конструкцій, на кожній розміщені 40 модулів по 250 Вт кожен. Цього вистачає для обслуговування дворогосподарств в одному місті плюс мікрорайоні Дніпра. Робота оглянутого об'єкта, побудованого на 12 гектарах та самоокупного за 5 років, дозволить країні заощадити близько півмільйона тонн вугілля на рік та уникнути викидів парникових газів.

ОЦЕ ГРОМАДА!

Не встигнувши відійти від «електростанційних» вражень, медійники поринули в «ОТГ-емоції», адже відвідали одну з перших об'єднаних територіальних громад в Україні й лідера відповідного рейтингу їх спроможності — Слобожанську. Місцеве селищну раду 2015 року утворили селище Слобожанське (14470 жителів) та село Степове (1400 мешканців). Спочатку не знали, куди і як рухатися, однак сподівалися на краще. І не прогадали. Нині це справді вірцева громада з бюджетом 265 млн грн. Тут ефективно використовують кошти для блага людей. Зокрема, будують дороги, сучасний спорткомплекс, дев'ятиповерхівку, для початкової школи ідально, займаються благоустроєм територій, утеплюють будинки, думають над спорудженням басейну й закладанням півторагектарної паркової зони тощо. Приміром, переважно для потреб понад 3 тисяч місцевих пенсіонерів та інвалідів загальної групи створили комунальний заклад «Милосердя». Він розташований у по-сучасному відреставрованих підвальних приміщеннях із допомогою психолога, роботою перукарів, організацією заходів для людей похилого віку... Успішно функціонує ЦНАП, надаючи 108 адміністративних послуг. У громаді працюють за мінімальним коефіцієнтом для підприємництва, що значно розвиває бізнес. Така собі Європа на окремо взятій території, або реформа місцевого самоврядування в дії.

У сказаному переконали безпосередні відвідини ряду зазначених

Пізнати Україну...

Як центральний тил держави здійснює реформи

На Алеї загиблих в АТО та під час Революції Гідності

Фрагмент експозиції просто неба «Шляхами Донбасу»

об'єктів. Особливо вразив дитсадок «Дивосвіт», який минулого року відкривав Президент України й назвав установу символом децентралізації в державі. Заклад має ігрову, соляну кімнату, для психологічного розвантаження, кімнату логопедів, із куточком природи («зимовий сад»), художню майстерню, комп'ютерний клас, спортзалу, медичний та фізіокабінет, міні-музей «Українська світлиця» тощо. А ще різні майданчики, клумби і навіть... справжній город. Діти бачать, як досягають овочі й точно знають, що, приміром, капуста не росте на деревах. До речі, стосовно останніх, то планують закласти й сад, а із Закарпаття привезуть для вирощування лимони.

Цей позитивний досвід свідчить: багато залежить від керівника. Іван Камінський, пробувши тільки 3 роки на посаді заступника, уже 28 років є головою селища й справжнім рушієм усіх якісних змін у громаді.

КОТЕЛЬНЯ ПЛЮС

Відтак маршрут простягнувся до Дніпровської лікарні № 9. Тут без бюджетних асигнувань вітчизняні виробники споруджують третю за потужністю в країні котельню на альтернативному паливі. Два оператори обслуговуватимуть 4 твердопаливні водогрійні котли, які функціонуватимуть в автоматичному режимі не лише за сучасними екологічними нормами, а й дадуть змогу заощадити 10 відсотків коштів. До того ж попіл використовуватимуть для своїх потреб аграрії. Самоокупність об'єкта — 5-7 років.

Ознайомилися журналісти й з адаптацією ветеранів АТО до мирного життя, побувавши в закладі Piza Veteran. Мали також зустріч в ОДА. Із радниками її голови та фахівцем центру розвитку місцевого самоврядування обговорили стан розвитку реформ на Дніпропетровщині, створення системи ProZorro. Ішлося й про конкурси стартапів, електронні реформи, питання децентралізації.

Навіть якщо в розмову було додано більш ніж зазвичай світлих фарб, місцевій владі все одно є чим похвалитися. Скажімо, у першій десятці ОТГ в Україні — 4 громади з області (на 1, 2, 4 й 9 місцях). Або ж чому б не перейняти досвід створення найбільшої в Україні Алеї загиблих в АТО та під час Революції Гідності. Цей комплекс відкрили 12 травня. Продумали все до дрібниць. Плити із фото й прізвищами патріотів підняли, щоб не виглядали, як на кладовищі. Плюс розмістили всіх хаотично, аби

відвідувачі підходили не до одного якогось місця, а віддавали шану всім героям. Де б не стати, повністю стел, котрі скріплені гільзами з фронту та світяться вночі, одразу не видно. Тобто потрібно пройти Алею до кінця, щоб їх побачити. Гасло «Герої не вмирають» продубльоване англійською, німецькою та французькою мовами. Сам об'єкт розташований поблизу ОДА (щоб високопосадовці економили час і могли «включити» собі в протокол, наприклад, ушанування річниць Ілловайської трагедії) та обабіч вулиць, аби було видно з вікон транспорту, який проїжджає поруч. Усе під відеонаглядом, охороною.

Алея вражає. Світлини з передової під потрійним склом, бруківка з київської вулиці Грушевського періоду грудня 2013 — лютого 2014 рр., застигли на знімках молоді обличчя захисників... І постійно живі квіти...

«ЛЕХАЇМ»

По-своєму приємно вразила мультикультурна частина програми. Так, пізнавальними стали відвідини унікального й найбільшого у світі громадського центру єврейської спільноти «Менора» (слово означає «світильник»), відкритого 2012 р. Тут медійники побували в музеї, центральній синагозі «Золота троянда», які входять до єдиного комплексу. А на оглядовому майданчику (заввишки 77 метрів) помилувалися красвидом міста.

«Менора» фактично є культурно-діловим центром. Сюди будь-хто може зайти, домовитися про влаштування конференцій, семінарів, виставок. Біля дверей на виході стоять великі світильники. Ідейно: усюди має бути світло, і воно повинно йти назавні (до речі, зали, за винятком темної в Музеї пам'яті єврейського народу й Голокосту, є саме яскравими).

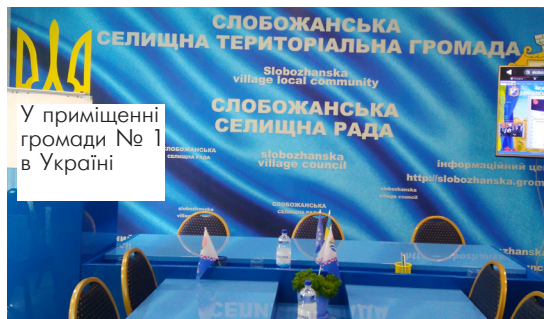
Розповідь гідна супроводжувалася екскурсом у минуле міста, зануренням у національні та релігійні особливості євреїв. Скажімо, чоловіки й жінки моляться окремо, бо вважається: останні є більш духовними істотами, однак повноцінною може бути тільки сім'я. Так само не дозволено одночасно вбиратися в одяг із двох тканин (наприклад, шерсті й льону), їсти молочні й м'ясні страви, сіяти на одному полі дві зернових культури. Необхідно жити теперішнім, думати про майбутнє й не носити в собі образ із минулого. Ще усталеною є думка, що світ створений недосконалим і його потрібно робити кращим. Головну ж заповідь слід пов'язувати зі

На території дитсада «Дивосвіт»

«Енергосоняхи» в дії

У приміщенні громади № 1 в Україні

Макет «Менори»

справедливим судом як основою гармонійного існування суспільства.

...У заданому й багатому на експонати музеї можна було довідатися чимало цікавого з історії єврейства й не тільки (про відомих катів-євреїв, стосунки євреїв і ОУН-УПА). Або ж дізнатися, скільки разів і які вулиці Дніпра перейменовували за час їх існування, відчувати дух Майдану та подій останніх років на Сході держави.

З оглянутого випливає висновок: названа меншина має непросту історію; хто живе тут, асоціює себе з Україною, прагне бути її повноправною частиною й очікує, що суспільство гармонійно інтегруватиме євреїв у себе з їхніми ментальністю, культурою, звичаями. Відчутний оптимізм, як у традиційному завершенні єврейського тосту: «Лехаїм!» («За життя!»)

БЕЗКОНТАКТНІ ТРОЛЕЙБУСИ, «РОЗУМНІ» ЗУПИНКИ ТА ДИСКУСІЙНИЙ КЛУБ

Сподобалися й безконтактні троллейбуси місцевого виробництва. Вони здатні автономно рухатися на відстань до 15 км завдяки літій-іонним акумуляторам, оснащені кондиціонерами, системою опалення, зручні для інвалідів. Проїзд коштує 1 грн 50 коп., є можливість розплатитися за допомогою смартфона. Поки тестують дві одиниці такого транспорту, вивчають «поведінку» у спеку й холод. Ідеться про соціальний проект з екологічною вигодою.

Ще привабили «розумні» зупинки. Звичайні на вигляд, але оснащені міцними конструкціями, відбійними стовпчиками для безпеки та з урахуванням потреб людей з обмеженими фізичними можливостями плюс обігрівачами, зарядними пристроями для мобільних телефонів, Wi-Fi, інформаційним табло, світильниками, відеоспостереженням. Уже 9 таких «розумних» зупинок функціонують, а на зведення нових із бюджету виділили ще 2 млн грн плюс залучають кошти підприємців.

Враженнями від побаченого журналісти з різних регіонів ділилися в дискусійному клубі Дніпропетровської обласної організації Національної спілки журналістів України. Ішлося про особливості та перспективи розвитку місцевих ЗМІ, їх роздержавлення, стосунки із владою, проблеми комунікування на рівні громад тощо.

ЧОРНА ТІНЬ ВІЙНИ

Наймоцішнішим у прес-турі виявилися «фінішні» відвідини об'єктів, пов'язаних із буремними по-

діями на Сході України. Для Дніпропетровщини, яка себе позиціонує як могутній народний тил держави, ця тема особливо пекуча ще й тому, що вже понад 530 місцевих жителів загинули в неоголошеній війні. І такий список, на жаль, поповнюється.

Невипадково в місті, розташованому тільки за 200 кілометрів від лінії фронту, крім Алеї, відкрили ще й найдинамічніший (за строками створення — протягом року) Музей антитерористичної операції — «Громадянський подвиг Дніпропетровщини в подіях АТО». Своєрідним вступом до нього є експозиція просто неба «Шляхами Донбасу». Вказівники населених пунктів, «проштитих» кулями, справжній блокпост, башта згорілого танка Т-64, залишки споруди Донецького аеропорту... Можна тільки уявити, що діялося на передовій, коли все болісно виглядає в мирному просторі. Такі ж відчуття й у музеї: індивідуальна аптечка з фронту, маскувальні сітки як взірці української солідарності, лист із Криму 2 квітня 2014 року, застигли в часі смс, нашивки добровольних батальйонів і відеокадри зі списками загиблих на чорному тлі...

ЗАМІСТЬ ЕПІЛОГУ

Коли повертався додому, на залізничному вокзалі в Дніпрі привернуло увагу «Місце відпочинку бійців». Кризь отвір між стінками побачив задумані обличчя кількох офіцерів. У ту мить пронизували серце два відчуття-бажання. Перше: помолитися (що й одразу ж зробив) за всіх воїнів, щоб вони поверталися з пекельного котла живими. Друге: естафету дніпропетровських реформ донести на рідне Закарпаття. Адже хай повільно, але вони все ж відбуваються в Україні. І саме через такі невеликі та конкретні позитивні зрушення я більше пізнав свою Батьківщину з краєвого боку. А завдання, зокрема, нас, медійників, університетських працівників і здобувачів фаху, усіляко їм сприяти.

Р. С. Проект «Реформи в Україні очима журналістів регіональних медіа» здійснюється завдяки підтримці американського народу, що була надана через проект USAID «У-Media», який виконує міжнародна організація «Інтерньюз». Автор матеріалу таке ж урядний координатору Харківського прес-клубу Людмила Доли за організацію прес-туру та голові Ужгородського прес-клубу Ірині Брезі за сприяння в поїздки.

Ужгород — Дніпро — Ужгород.
Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

ВІТАЄМО

Василію РОСУЛУ – 66!

21 вересня день народження мав кандидат педагогічних наук, професор, колишній завідувач кафедри педагогіки і психології УжНУ, один із фундаторів відділення журналістики Василь Васильович РОСУЛ. Зичимо здоров'я, радості, наснаги. Хай життя квітне миром, душевним теплом та іншими щедрими дарунками долі!

Щиро колеги та друзі.

У Наталії ТОЛОЧКО – ювілей!

24 вересня ювілейну дату народження зустріла викладач кафедри журналістики УжНУ, заступник голови прес-клубу «Медіаперспективи» Наталія Валеріївна КАРАЛІНА-ТОЛОЧКО. Хай молодість та краса додають творчого натхнення, нових успішних звершень, наповнюють життя щастям, добром і любов'ю!

Кафедра та поглядівці.

МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ

Важливий візит

Надзвичайний і повноважний посол Норвегії в Україні Уле Тер'с Хорпестад уперше завітав до нашого вишу.

Питання співпраці обговорювали проректор із міжнародних зв'язків Мирослава Лендьял, завкафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій Сергій Устич та доцент цього ж підрозділу Віталій Андрейчук.

Також гість прочитав нашим студентам лекцію про українсько-норвезькі відносини.

Інф. «Погляду».

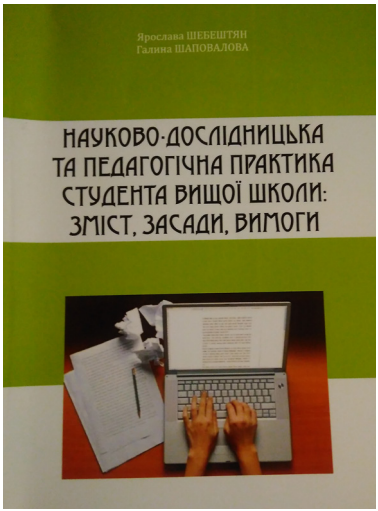
ЩОЙНО З ДРУКУ

Аби краще практикувалося...

Хоч університетська освіта асоціюється насамперед з академічною, та все ж вона не можлива без практикування. Тим паче в такій творчій галузі, як медійна.

Ось і на відділенні журналістики УжНУ для студентів усіх курсів розроблені різні види практики. А щоб юнаки й дівчата краще засвоювали навички, викладачі допомагають не лише консультаціями, а й науково-методичними рекомендаціями.

Нещодавно доценти Ярослава Шебештян і Галина Шаповалова видали посібник «Науково-дослідницька та педагогічна практика студента вищої школи: зміст, засади, вимоги» (Ужгород. — «Гражда», 2017. — 132 с.). Автори акцентують увагу на змісті й особливостях зазначених видів практики, подають рекомендації, які б сприяли успішній діяльності студентів. Крім того, узагальнено вимоги стосовно змісту та оформлення матеріалів до захисту тощо. Сказане знаходить відображення в таких розділах праці колег-науковців, як «Сенс, основні вимоги та особливості оформлення результатів науково-дослідницької практики», «Педагогічна практика: сутність,

форми і специфіка узагальнення здобутого досвіду», «Культуромовні вимоги до академічного мовлення».

Матеріал видання доповнено коротким словником наукових і науково-навчальних термінів, словниковими джерелами, рекомендованою фаховою літературою... Загалом видання стане корисним усім, хто пов'язаний із підготовкою кадрів для медіагалузі.

Володимир ТАРАСЮК,
доцент кафедри журналістики.

ВІЙСЬКОВЕ

Зі зброєю в руках і не тільки...

Нещодавно кафедра військової підготовки, зібравши представників із різних підрозділів вишу, ознайомлювала зі своїми успіхами.

Кандидат психологічних наук, полковник запасу, завідувач кафедри військової підготовки Василь ОЛІЙНИК: «Наш підрозділ — завжди до послуг студентів!»

У формі відеороликів, розповідей про підготовку офіцерів запасу й технічне оснащення КВП (зокрема зброя, біноклі, прилади нічного бачення) студенти могли краще відчувати, чим живе цей унікальний підрозділ УжНУ. А охочих дізнатися більше було чимало. Скажімо, зі своїми вихованцями прийшла й декан факультету туризму та міжнародних комунікацій Наталія Габчак, котра, до речі, в інтерактивному тирі тримала в руках зброю! Цікаво, що її син — один із тих, хто цьогогоріч уперше завершив навчання на кафедрі військової підготовки.

Студенти з інших підрозділів також виявляли неабияку активність, що відзначив і завідувач КВП Василь Олійник. Крім того, додав: представники підрозділу завжди відкриті й готові в будь-який час розповісти та показати, як і чим живе кафедра. Вона вже мала дебютний випуск, а тепер, поповнившись першокурсниками, і далі працюватиме на добрий результат, адже це хороша школа виховання в національно-патріотичному дусі. Притомо тут студенти не тільки опановують теоретичний матеріал, а й мають потужну практичну підготовку.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

ОГОЛОШЕННЯ

КАФЕДРА ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРОВОДИТЬ ДОДАТКОВИЙ НАБІР

громадян України (чоловічої та жіночої статі) для навчання за програмою підготовки офіцерів запасу. Прийом документів — до 30 вересня 2017 року. При собі мати: 1. Паспорт громадянина України. 2. Приписне свідоцтво (ступінь обмеження за станом здоров'я не більше СО-3).

«ЮВІЛЕЙНЕ» СЛОВО

15 вересня 2017 року в прекрасному здоров'ї, сповнений сил та енергії, зустрів славний ювілей доктор медичних наук, професор кафедри факультетської терапії Ужгородського національного університету Михайло Іванович ФАТУЛА.

Він народився 1932 року в с. Вовкове Ужгородського району в родині селян. Здобувши за скрутних повоєнних років середню освіту, вступив на медичний факультет Ужгородського університету.

У 1955 році М.Фатула розпочав практичну діяльність головним лікарем сільської дільничної лікарні на Мукачівщині. Молодого талановитого фахівця з чудовими людськими якостями та здібностями організатора не могли не помітити, і вже через три роки Михайло Іванович став завідувачем терапевтичного відділення Хустської районної лікарні та районним терапевтом. У Хусті працював до 1967 р. Саме ті 10 років стали визначальними в становленні високопрофесійного лікаря-практика та медика-науковця.

Натхненна повсякденна робота з хворими, організація терапевтичної служби району, зокрема навчання лікарів, призвели до зниження захворюваності з тимчасовою втратою працездатності в 1,5 раза.

У процесі лікарської діяльності нинішній ювіляр виявив схильність до наукової роботи. Будучи добре обізнаним з епідеміологічною ситуацією в Хустському районі, звернув увагу на високу розповсюдженість артеріальної гіпертензії та її ускладненню з біогеохімічному регіоні з високим вмістом хлориду натрію в питній воді та продуктах харчування (села Олександрівка та Данилово) і першим серед вітчизняних учених заговорив про кухонну сіль як фактор ризику гіпертонічної хвороби та сольову гіпертонію в цілому. Цим звернув на себе увагу та здобув авторитет у таких корифеїв, як О.М'ясиnikov, Є.Чазов, І.Шхвацбая, під керівництвом та за підтримкою котрих підготував та успішно захистив на базі Інституту кардіології АМН СРСР кандидатську дисертацію за темою: «Деякі особливості перебігу артеріальної гіпертонії серед сільського населення Хустського району Закарпатської області («сольова гіпертонія»». Згодом, у 1991 р., — і докторську («Гіпертонічна хвороба і кухонна сіль. 25-річне клініко-проспективне спостереження»).

Із 1967 року почався новий етап у житті М.Фатули: його запросили на роботу в УжДУ, де спочатку працював асистентом, а з 1972 до 1979 рр. — доцентом кафедри госпітальної терапії медичного факультету. Певна заслуга Михайла Івановича є і в організації кардіологічної служби Закарпаття, кардіореанімаційних відділень лікарень та кардіологічних бригад «швидкої допомоги», особливо в запровадженні етапної системи лікування хворих на інфаркт міокарда (разом із професором Н.Корабельщиною, О.Сабініним та іншими лікарями).

Із 1979 до 2000-го (упродовж 22 років!) ювіляр очолював кафедру факультетської терапії, яка значною мірою саме йому завдячує

Михайлові ФАТУЛІ – 85!

матеріально-технічною базою та авторитетом. Про вагомий внесок у розвиток підрозділу свідчать понад 100 наукових публікацій, 38 навчально-методичних рекомендацій, 4 монографії та навчальні посібники, серед яких найбільшу популярність серед студентів та лікарів мають «Кардіоміопатії» (1993 р.), «Фітотерапія» (1993 р.) та «Синдроми і симптоми при захворюваннях внутрішніх органів» (2000 р.).

Професор М.Фатула протягом 20 років керував 7 господарними та держбюджетними науковими дослідженнями, серед яких найбільш вагомою була тема: «Розповсюдженість, особливості патогенезу та клінічного перебігу гіпертонічної хвороби в регіоні Карпат із високим вмістом хлориду натрію у зовнішньому середовищі, розробка та впровадження методів первинної та вторинної профілактики». Про актуальність цієї проблеми свідчать виступи ювіляра на Всесоюзному конгресі кардіологів (Москва, 1982 р.), пленумі Всесоюзного товариства кардіологів (1985 р.), участь працівників кафедри у Всесоюзній кооперативній програмі профілактики та немедикаментозного лікування артеріальної гіпертонії (1980 — 1990 рр.).

Під керівництвом Михайла Івановича на кафедрі (де всі викладачі мають науковий ступінь), захищено 2 докторські та 4 кандидатські дисертації.

За самовіддану, багатогранну діяльність основоположника теорії «сольової гіпертонії», відмінника охорони здоров'я, академіка Академії наук Вищої школи України, заслуженого професора УжНУ нагороджено орденом Леніна, медаллю «За трудову доблесть», а в 1985 році присвоєно звання «Заслужений лікар України».

Усі, хто має щастя працювати або просто спілкуватися з нинішнім ювіляром, відзначають його надзвичайну скромність, уроджену

інтелігентність, благородство душі, пунктуальність та обов'язковість, високу працездатність та вимогливість до себе. А студенти та молоді лікарі шанують за доброзичливість, простоту в розмовах, уміння доступно пояснити складні проблеми теоретичної та практичної медицини, порядність. Любов та повагу до людей, покликання допомагати тим, хто цього потребує, успадкували й діти — донька та син теж стали лікарями.

М.Фатула не залишився осторонь страшної трагедії, що сталася в країні 26 квітня 1986 р. Улітку того ж року наш колега брав безпосередню участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

Сьогодні Михайло Іванович активно працює з молоддю, передає їй безцінний досвід, якого має чимало (через руки М.Фатули пройшло понад 60 тисяч хворих). До того ж є активним членом спеціалізованої ради при УжНУ із захисту кандидатських дисертацій із внутрішніх хвороб, регулярно виступає на засіданнях обласного товариства терапевтів та відповідних міських секцій, здійснює клінічні обходи та консультації у відділеннях УЦМКП, є автором ряду методичних рекомендацій для лікарів та пацієнтів, співавтором наукових публікацій, опублікував монографію «Із відстані часу... Пам'яті наших вчителів і колег» про фундаторів та гордість медичного факультету. За минулий рік Михайлові Івановичу вдалося видати навчальний посібник для студентів-стоматологів, виконав 7 відгуків на автореферати дисертацій на здобуття звання кандидата наук. Ми вдячні долі, що маємо змогу щодня працювати й спілкуватися з цим професором — людиною, яка разом із багатьма іншими є візитівкою медичного факультету УжНУ. Від щирого серця зичимо йому подальших многа я і блага я літ!

Колектив кафедри факультетської терапії.

• **ЗАСІДАННЯ** • На нараді під керівництвом проректора УжНУ Олександра Сливи в ректораті розглянули питання щодо налагодження роботи з нарахування й виплати стипендій, а також про поселення в гуртожитки та діяльність відділу аспірантури.

• **ПАУЕРЛІФТИНГ** • На чемпіонаті України з класичного пауерліфтингу серед студентів ВНЗ у Луцьку майстер спорту Максим

Офіцинський з економічного факультету став чемпіоном (в/к — до 83 кг) і представлятиме державу на чемпіонаті світу серед спудейв. А Олексій Якименко з факультету здоров'я та фізичного виховання посів друге місце (в/к — до 66 кг). Вітаємо атлетів і їх тренера, старшого викладача кафедри фізичного виховання Андрія Федорішка!

• **ФЕСТИВАЛІ** • Студенти УжНУ взяли участь у «Красі навколо мене»

(в оригіналі — Beauty Around Me). Це молодіжний інтернаціональний фестиваль (організований за сприяння Закарпатської ОДА, молодіжної ради нашого краю, Peace Corps, Єврошколи та кількох громадських організацій), який згуртовує людей, котрі популяризують особливості своєї культури. Представники Євразії, Африки, Америки проходили квест, готували презентацію (через кухню, одяг, музичне, художнє мистецтво, феєр-шоу). Усі культури об'єднав і флешмоб у вигляді танцю.

Інф. «Погляду».

ЗАКОНОДАВЧЕ

255-ма голосами у Верховній раді підтримали Закон України «Про освіту», оприлюднений для обговорення понад три роки тому, який дає старт концепції нової української школи. Після прийняття рішення дискусії спалахнули з новою силою.

Ідеться, зокрема, про неоднозначні реакції щодо 7 статті, у якій зазначено: мовою освітнього процесу в навчальних закладах є державна мова. Це викликало стурбованість у деяких державах, національні меншини котрих мешкають в Україні.

Зокрема, занепокоєння висловили Угорщина, Румунія, Польща, Болгарія, Молдова, Росія. У відповідь Глава МЗС України Павло Клімкін пообіцяв розвиток мов нацменшин, було організовано дипломатичні зустрічі з представниками вищезазначених країн із роз'ясненням, що прийнятий закон не дискримінує ту чи іншу національність, а лише дає більшу змогу розвиватися українській мові, знання якої сприятиме кар'єрному та іншому зростанню громадян різних національностей.

Своєю чергою, голова Верховної Ради Андрій Парубій зауважив: «Хочу наголосити на ключовому питанні, яке викликало дискусію. У законі про освіту зазначається, що викладання в українських школах

Мовні пристрасті

буде вестися державною мовою, як в усіх цивілізованих країнах. Надається право для навчання рідною мовою і національним меншинам».

Більше роз'яснень із цього приводу надала міністр освіти Лілія Гриневич, уточнивши: українську мову в школах починатимуть вводити дітям нацменшин поступово: починаючи з 5 класу й надалі кількість предметів державною мовою збільшуватиметься. Таким чином, у випускному класі всі предмети, крім мови й літератури меншин, викладатимуть українською.

Варто зазначити, що найгостріше на реформу української освіти відреагували в Угорщині: у її МЗС розкритикували закон про освіту, а місцевий парламент односторонно схвалив резолюцію проти зазначеного акту. «Закон про освіту сприяє асиміляції та зникненню угорської меншини Закарпаття», — заявив посол Угорщини в Україні Ерно Кешкен. Своєю чергою, генконсул Словацької Республіки в Ужгороді Мирослав Мойжіта запевнив, що Словаччина не виступатиме з публічними заявами щодо заборони закону, аргументувавши: «Як на мене, людина повинна знати мову тієї країни, де проживає».

Павло Клімкін обговорив законодавче питання із румунським колегою Теодором Мелешкану. Останній підтримав реформи.

А ось за словами голови Закарпатської ОДА Геннадія Москаля, ряд положень прийнятого закону суперечить двостороннім угодам України із сусідніми країнами про забезпечен-

ня мовних прав національних меншин. Також Закарпатська обласна рада звернулася до Президента України з вимогою ветоувати закон «Про освіту», однак П.Порошенко його підписав. У МОН України запевнили: нововведення не порушують Конституцію, Європейську хартію регіональних мов або мов меншин та Рамкову конвенцію про захист національних меншин.

Думкою щодо ситуації, яка склалася, поділився в. о. завідувача кафедри політології і державного управління УжНУ, професор Микола Вегеш: «Я повністю закон не читав, лише дивився, як відбувалося обговорення у Верховній Раді, стежив за правками. Є «плюси» і є «мінуси». Серед позитивного — захист української мови. Це дуже важливо, хоч ряд країн не підтримали закон, але якщо порівняти, українських шкіл у Румунії чи Угорщині майже немає, а в нас угорських, скажімо, багато. Недоліком закону вважаю перехід на 12-річну освіту, який передбачатиме скорочення бакалаврату з чотирьох років до трьох. Та реформа розрахована на великий проміжок часу, і я сподіваюся, усе буде добре. Головне, щоб в Україні відповідно підвищували зарплати, ураховували індексацію та запроваджували нові методи викладання».

Тим часом статтю 7 закону «Про освіту» направили на експертизу до Ради Європи, щоб упродовж півроку встановити відповідність європейським стандартам.

Ольга БРАЙЛЯН,

«Погляду».

Олександр КОЦИБАН: «КОДОН» об'єднує талановитих і старанних студентів...

тів-медиків) у Харкові, бо клуб є частиною зазначеної організації.

— **У чому полягає діяльність «КОДОНу»?**

— Двічі на місяць улаштовуємо півтора-, двогодинні засідання, які відвідують зацікавлені студенти-медики. Напередодні обираємо тему для обговорення шляхом голосування в соцмережі. Спочатку доповіді готували юнаки й дівчата, згодом залучили досвідчених фахівців.

— **Кого запрошували як лектора?**

— За рекомендаціями студентів, гостями були викладачі альма-матер. Зокрема, відбулися заняття з епілептологом Тарасом Студеня-

ком, неврологом Михайлом Оросом, хірургом Михайлом Чаваргою, фізіологом Володимиром Фекетою. Приємно, що наставники і добре пояснювали теми, і давали поради з професійної етики, психології лікування, розповідали про випадки з власного досвіду.

— **Зі скількох осіб складається ваша команда?**

— Семеро організаторів, а регулярних відвідувачів — понад 20. Ми відкриті для всіх. А рекорд — близько шістдесяті осіб на занятті.

— **Які теми найпопулярніші серед учасників клубу?**

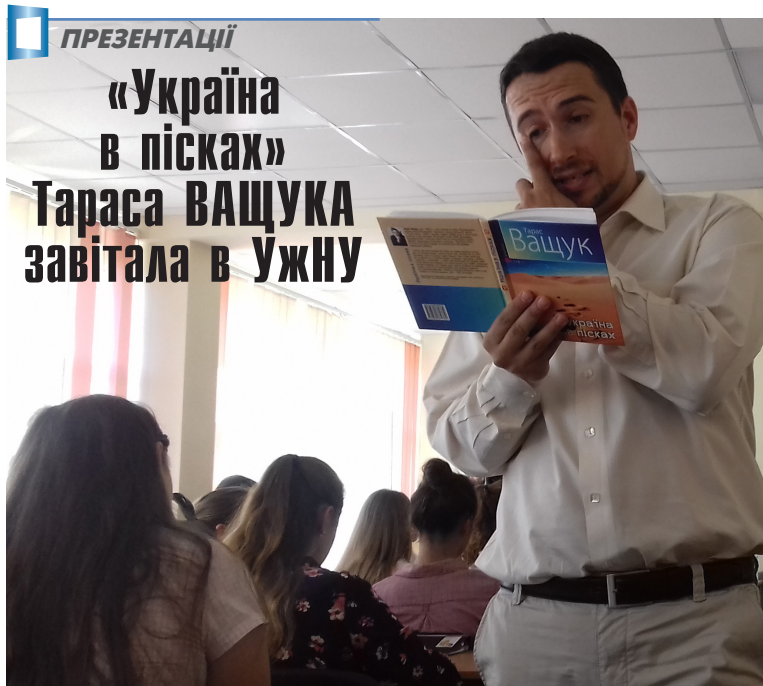
— Найчастіше під час опитування обирають хірургію, захворювання серцево-судинної системи, далі — психіатрія та психологія.

— **Де відбуваються заняття?**

— Усе починалося з маленької аудиторії на медичному факультеті, згодом нам виділили конференц-зал в обласному клінічному центрі нейрохірургії та неврології. Відтак поступово перейшли на формат-кафе. Пригадую, як один суворий викладач на початку засідання сказав: «Тут я — ваш друг».

— **Чому «КОДОН» не можна назвати студентським гуртком?**

— Річ у тім, що кожен гурток має певне тематичне спрямування, а заняття відбуваються за чітко визначеним планом. Ми ж обговорюємо теми з різних галузей медицини. У гуртках є наставники, у «КОДОНі», своєю чергою, діє правило рівності. Хтось уважав наші зустрічі додатковими лекціями — це не так.

На факультеті іноземної філології свою книжку «Україна в пісках» представив випускник цього підрозділу Тарас ВАЩУК. Він уже 5 років живе й працює в Об'єднаних Арабських Еміратах, а тому у виданні йдеться про життя українців в ОАЕ.

Розпочав захід декан ФІФ Михайло Рошко (він же й організатор зустрічі), зауваживши: сам розгледів літературний талант хлопця й 10 років тому включив його першу художню повість до збірки «Джинсове покоління». Михайло Михайлович відзначив і те, що всі автори, які входили до названого видання, дуже талановиті й за два п'ятиріччя досягли значних висот. Водночас згадав вислів свого друга, письменника Мирослава Дочинця: «Як уся російська література вийшла з «Шинелі» Гоголя, так уся сучасна закарпатська література вийшла з «джинсів» Рошка». Далі ж передав слово авторові, котрий розповів молоді про себе та персонажів книжки.

Презентоване видання — нарис про арабський колорит, особливості життя в цій східній країні. Наскрізна тема — відірваності,

самотності та пошуку. У виданні є чимало оповідань і про Ужгород.

Як зазначив автор, спочатку життя в ОАЕ (до речі, діаспора тут пам'ятає народні звичаї, рідну мову) видавалося дуже простим і самотнім. «Залишився відірваним від дому, тому був змушений будувати свою Україну в пісках». За його ж словами, назва книжки спеціально задумана так, аби кожен сприймав її по-своєму.

Збірка складається з оповідань, створених, починаючи з 2007 та до 2017 років. Ідеться і про Україну, яку залишив автор, виїжджаючи за кордон, і про державу після Революції Гідності.

Узагалі Т.Вашук розповідав дуже цікаво. Крім того, заликав усіх учити іноземну мову: «Знання англійської — початок успіху». Подякував М.Рошку за те, що той розгледів його талант і допоміг реалізуватися.

Присутні також мали змогу поставити запитання авторові. Зокрема, ішлося про джерела натхнення та причини переїзду до ОАЕ. Насамкінець гість подарував видання з власним підписом студентці за найоригінальніше запитання. Охочі могли придбати книжку, узяти автограф та зробити світліну на пам'ять.

Маріанна ЛЕПАЙ,

студентка відділення журналістики.

РІЗНІ ПОГЛЯДИ

Повертаючись до надрукованого

Читачі мають вибір...

У «Погляді» 2015 року (№№ 9 — 10 (178 — 179) за 29 вересня) було опубліковано анотацію про вихід книжки професора УжНУ Олега Мазурка «Чому мовчать сурми Кліо?».

У зазначеному виданні автор висловив своє бачення на історичну правду, яка, зокрема, стосується минулого Закарпаття. Нещодавно інший наш професор Дмитро Данилюк в окремому опублікованій рецензії «Під маскою «правдолюбця» (Ужгород: ПП «Інватор», 2017) висловив власний погляд на дослідження О.Мазурка.

Редакція не вступає в дискусію між двома досвідченими істориками, а тільки знайомить із напрацюваннями науковців та в такий спосіб дає змогу читачам самостійно зробити висновки стосовно історичних процесів і позиції окремих дослідників, зокрема вищеназваних.

Володимир ТАРАСЮК,

головний редактор «Погляду».

ДО УВАГИ СТУДЕНТІВ!
Редакція газети «Погляд» запрошує вас до співпраці. Наші координати — на стор. 8.

ЩОБ ПАМ'ЯТАЛИ

Установлено меморіальну дошку Володимирові Сливці

На малій батьківщині ушанували пам'ять колишнього ректора нашого університету.

Він здобував освіту на Воловеччині та у Виноградіві, а в 1960 — 1965 рр. навчався в УжДУ. Згодом і в аспірантурі, пройшов шлях від асистента до завідувача кафедри напівпровідників та очільника вишу. На жаль, у кінці травня 2004 р. за доволі загадкових обставин В.Сливка загинув. У рідному селі Котельниця, що на Воловеччині, на будинку місцевої ЗОШ, видатному вченому встановили меморіальну дошку. На захід зібралися односельчани та представники районної влади. **Анастасія ШУТ,** студентка відділення журналістики.

НОВІ ВИДАННЯ

Наша газета вже розповідала про родину медиків — Ганичів, котра єдина в краї, де є 3 доктори наук, професори. Для того, щоб краще ознайомитися зі здобутками цих знаних людей, а також дізнатися чимало нового про їх родовід та життєвий шлях загалом, тепер можна просто взяти книжку «Династія медиків», яка вийшла у видавництві УжНУ «Говерла» 2017 року (автори — Оксана, Михайло й Тарас Ганичі).

Варто зазначити, що видання рекомендувала до друку вчена рада нашого університету. У книжці йдеться про одну родину, хоч закарпатських лікарських династій чимало й кожна заслуговує на увагу (зокрема, згадати про Смоленків: мама, її сини Володимир (ректор УжНУ, доктор медичних наук, директор центру нейрохірургії) та Іван, онуки Андрій і Володимир). Саме тому назване видання започатковує серію своєрідних розповідей про медиків на-

Коли знання зміцнюються ще й генетично...

шого краю. Усе ж дебютний випуск «Династії медиків» присвячений докторам медичних наук, професорам Оксані Миколаївні (Мандзюк) та Михайлові Михайловичу; їх синові — Тарасу, котрий також є доктором медичних наук, професором, а ще — завідувачем кафедри факультетської терапії медичного факультету УжНУ; онукам Оксані (кандидат медичних наук, асистент кафедри факультетської терапії нашого вишу) й аспірантці Тетяні.

Значну роль у формуванні світогляду відіграють корифеї світової науки. Їх досвід та досягнення є тими індикаторами, які виявляють зацікавлення, бажання до вагомих звершень у науці. Для Ганичів такими особистостями були О.Уголев, В.Василенко, О.Чаклін, І.Чекман. Їм присвячено перший розділ видання. Левова частка у фаховому становленні належить і вчителям із медфаку нашого вишу, а це — О.Фединець, В.Слишко, М.Туркельтауб, М.Бакшеев (другий розділ).

Далі ж йдеться про родину Мандзюків. А четвертий розділ становлять розвідки про перших медиків у династії, а також учнів і колег; п'ятий та шостий містять продовження: мова відповідно про друге й третє покоління.

Розділ сьомий інформує про здобутки НДІ фітотерапії, а також уміщує історичний екскурс та погляд на перспективи цього підрозділу. Окремо винесено й ту частину видання, де зібрано публікації журналістів і письменників про родину Ганичів (нарис з книжок та газетно-журнальні матеріали). Зокрема, є й роботи нинішніх працівників УжНУ. Наприклад, інтерв'ю С.Федаки «Тарас Ганич про життя, живіт і живу воду», публікації Н.Каралкіної «Оксана Ганич на все життя запам'ятала благословення Августина Волошина», В.Кобаль «Жінка в науці» тощо.

На останніх сторінках видання запропонує читачеві влучні вислови зі скарбів народної мудрості, а ще заповіді святої матері Терези про життя. До уваги також колажі з нагоди 60-ліття з дня народження О.Ганич та М.Ганич.

Крім того, книжка насичена ілюстраціями зі всесвітніх конгресів, симпозіумів, прийомів у високоповажних людей, міжнародних конференцій, відпочинку, пленумів, дослідів тощо.

Видання фактично завершується

ся словами: «Життя таке чудове. Незмарний його» (із заповіді матері Терези). І родина Ганичів укотре доводить, що послуговується цим постулатом. А набуття знань, ще й виховання, яке продовжується поколіннями, «...генетично зміцнюється і є надбанням народу, цілої нації!» (зазначено в передмові, с.1). **Мирослава ГАРАЗДІЙ,** «Погляд».

ІЗ ДОСЯГНЕННЯМИ

Студенти УжНУ, для котрих вересень уперше чи востаннє відчинив двері до студентських лав, розійшлися не тільки в аудиторії, шукаючи знання, а й уже на початку навчання неодноразово збиралися біля різних відділів бібліотеки альма-матер. І це правильно, адже насамперед повинна зав'язатися дружба з книжкою.

Недарма й у «Свободі» майже 90 років тому було зазначено: «Уважай, з ким зав'язуєш товариські зносини. Знаєш, що добрі товариші і злого часом направляють, а злі і доброго оброблять по своїй формі» ([Б. а.] Слово до Підк. студентів взагалі до П. молоді. — Свобода. — 1930. — Ч. 3. — 16 січ. — С.3.). «Погляд» завітав до книгозбірні вишу, аби дізнатися, яку саме дружбу вона пропонує нинішнім її користувачам.

Хтось ранок починає з кави, а в когось замість джезви закипає робота. Так працівники Наукової бібліотеки УжНУ чотири роки трудилися над тим, аби обслуговування відповідало вимогам сучасності, тобто частково стало електронним. Цю ідею довго й нелегко виношувала в думках і серці директор книгозбірні Марія Медведь. Щороку з'являлися невеличкі островки досягнень, а нині можемо бачити вже повну їх карту.

Чи не найбільший успіх — завершення комп'ютеризації фондів (сьогодні в електронну базу внесли понад 600 тисяч примірників), серед яких, зокрема, і останніх двох відділів — математичної, інженерно-технічної й географічної літератури (знаходиться в гуртожитку № 4 — близько 40 тисяч видань) та юридичної (у приміщенні юрфаку — майже 10 тисяч одиниць).

Узагалі вносити в електронну базу навчальні підручники й посібники почали в 2013 р. Працівникам довелося опанувати відповідну програму, і така додаткова кваліфікація «приживалася» непросто. Найбільше навантаження випало саме на літо, адже студенти повертали книжки, збираючись на канікули. Притому було потрібно не лише розібратися в технічних нюансах, а й правильно ідентифікувати видання, виготовити штрих-код... І все це — за неймовірної спеки.

Дебютантом виявилася читальна зала. Уже через рік, у 2014-му, комп'ютеризували відділ економічної літератури (обслуговує економічний підрозділ, факультети міжнародних економічних відносин та суспільних наук). «Це був своєрідний поріг: ми вчилися, аналізували недоліки, виправляли їх», — заува-

жує Марія Миколаївна. І в такому ж дусі рухалися вперед. У 2015-му внесли в електронну базу абонемент гуманітарного напрямку (для факультетів іноземної філології, філологічного та історичного). Перед 2016 — 2017 н. р. комп'ютеризували й бібліотеки медичного (медичний, стоматологічний, біологічний і факультет здоров'я та фізичного виховання), а також фізико-хімічного фондів. Завершальним стало літо 2017-го, про що йшлося вище.

«Найважчим завданням було змінити рудиментарну свідомість у ставленні до паперової книжки. Однак у результаті маємо позитивні відгуки, а головне — бібліотека УжНУ є однією з кращих в Україні. Це заслуга не лише працівників книгозбірні, а й керівництва альма-матер, яке постійно нам сприяє, зокрема щодо нового обладнання, технічного устаткування, підтримки інноваційних ідей», — резюмує М.Медведь.

Отож тепер уся навчальна література занесена в електронну базу, тобто викладачі й студенти мають змогу у вихідні чи навіть, скажімо, увечері шукати необхідні видання, маючи перед собою ноутбук чи будь-який гаджет. Чимало книжок можна завантажити, а інші назви виписати й прийти в бібліотеку з конкретними проханнями. Крім того, комп'ютеризація відділів вирішила ще одну проблему — зменшила черги й час видачі підручників.

з її описом. Якщо активний гіперлінк — відкривайте й завантажуйте (це доступно навіть представникам з інших вишів). Завдяки такій популяризації через бібліотеку підвищується рейтинг авторів-науковців.

Вагомим кроком є також створений репозитарій, у якому зберігаються наукові вісники різних серій випуску — вагомий доробок наших викладачів. Тобто є змога переглядати інформацію про необхідні статті, а ще завантажувати їх окремими файлами. Нині в базу працівники бібліотеки внесли близько 8100 таких матеріалів.

Інтерес до відвідування зріс, адже якби читачеві було не цікаво, він би не повторював пошук. Саме тому ми підтримуємо цей вектор розвитку сучасної бібліотеки», — зауважує Марія Миколаївна.

Словом, сьогодні є змога створити в себе на комп'ютері онлайн-бібліотеку: із легким та швидким пошуком інформації про видання, що справді важливо, зважаючи на динаміку нинішнього життя. Тепер можна додатковий раз не йти до книгозбірні, не витратити час на пошук за каталогами. З іншого боку, усе звичним залишається для прихильників паперових видань...

ДЕЩО ПРО ВІРТУАЛЬНЕ «ЗНАЙОМСТВО»...

У бібліотеці можна набути просто безцінних знайомств. Як із людьми, так і з книгами. А ще — знаходитися в курсі важливих подій. Саме тому останнім часом стають дедалі популярнішими «Віртуальні виставки» (цей розділ теж є на сайті книгозбірні). Крім пізнавальної інформації, тут можна відкрити унікальну книжку. Наприклад, остання з таких експозицій — «Живу думками у народі, якому серце я віддав» — присвячена В.Гренджі-Донському: наведено біографічні відомості, указано видання (зокрема ті, що зберігаються у фондах бібліотеки). І натиснувши «мишею» на фото книжок, є змога переглянути їх безпосередньо.

За рік оновлюють 5-6 віртуальних виставок, адже на їх підготовку, а особливо технічне опрацювання, потрібно витратити не один день. До процесу залучають кілька відділів. А вдосконаленням

ВИКЛИКИ СУЧАСНОГО Й МАЙБУТНЬОГО

Однак бібліотека УжНУ не зупиняється на «електронних» досягненнях. У планах — навчальні роботи щодо боротьби з плагіатом. Університет уже придбав відповідну програму. Поки за її допомогою перевіряють дисертаційні роботи, а в перспективі використовуватимуть і для дипломних та курсових досліджень. А взагалі будь-хто зможе звернутися до книгозбірні з проханням перевірити працю на дотримання принципів академічної доброчесності й за необхідності виправити все ще до публікації власного тексту (оскільки трапляються різні випадки, зокрема й через неувважність).

До того ж працівники бібліотеки постійно вдосконалюються, переймаючи досвід українських та закордонних колег на різних семінарах, адже під яскравим плащем цієї професії приховується чимало нових викликів сьогодення. Якщо колись завдання бібліотекаря полягало в тому, аби просто зняти книжку з полиці, то нині пріоритети диктують інформаційна та бібліотечно-архівна грамотність.

Якщо підсумувати, то комп'ютеризація справді стала своєрідним проривом і в багатьох аспектах полегшує й пришвидшує роботу бібліотеки. Отож УжНУ може пишатися, що має модерну книгозбірню, яка працює цілодобово й готова дружити з вами, коли тільки забажаєте! **Мирослава ГАРАЗДІЙ,** «Погляд».

P. S. Напередодні професійного дня редакція газети вітає всіх бібліотекарів (зокрема з УжНУ). Хай у вас усіх буде, «як книжка пише»!

БІБЛІОТЕКА

НОВИНИ

РОЗВИТОК

ПРАВИЛА

РЕСУРСИ

ФОТО

ВІРТУАЛЬНІ ВИСТАВКИ

ЖИВУ ДУМКАМИ У НАРОДІ, ЯКОМУ СЕРЦЕ Я ВІДДАВ

Опублікував Адміністратор • 06.07.2017 03:10 • Архівовано • Більше

«Живу думками у народі, якому серце я віддав»

В. Гренджа-Донський

«Моя Карпатська Україно...»

БІБЛІОТЕКА

Бібліотека сьогодні

Історія розвитку

Структура бібліотеки

Правила користування

Наукові здобутки УжНУ

Інтернет-ресурси

РОВЕСНИК

Сьогодні в традиційній рубриці — одразу два герої. Вони — різні, але з одного факультету, курсу й навіть із майже однаково високими балами на ЗНО. Утім читайте самі...

Олександр САБОВЧИК: «...дівчата вміють призупинити»

На обличчі, обвіяному замисленістю, карбувалася печатка щасливої людини... Ця емоція прочитувалася і в елегантності, що знаходила вияв у кожному русі. Ансамбль перших вражень завершили пунктуальність та надзвичайна скромність вундеркінда-медика, про якого йтиметься далі... І не тільки про 200 балів на ЗНО, професію, хобі, а й про хлопця як талісмана та, безперечно, про дівчат.

Олександр Сабовчик належить до тих особистостей, котрі завжди прагнуть вивчати щось нове, притому не обираючи легких шляхів. У школі (Ужгородська загальноосвітня спеціалізована школа-інтернат із поглибленим вивченням окремих предметів Закарпатської обласної ради) любив біологію та хімію, а тепер опановує лікувальну справу на медичному факультеті УжНУ.

Однак корені такої «медичної» любові сягають далекого дитинства. «Змалку грався з крапельницями, шприцями, адже батьки — лікарі. Так, думаю, і з'явилася зацікавленість медициною», — згадує співрозмовник.

«Підірпали» дитячі захоплення й юнацькі роки. Так, 10-ий та 11-ий класи минули під егідою хіміко-біологічного спрямування (обов'язкові та індивідуальні заняття з названих дисциплін). І плідна праця дала свої плоди — відмінник блискуче підтвердив знання під час складання ЗНО: набрав по 200 балів із біології та хімії. А ще неабияк допоміг олімпіади з біології: у 9 класі — «срібло», 10-му — «золото», а в 11-

му — «бронза». Оскільки хлопець посідав призові місця, мав змогу брати участь у тренувальних зборах, що відбувалися на базі нашого вишу. Ужгородський національний припав до душі «подвійною двохсотбалівцю» не лише через територіальну близькість, а й із ряду інших причин, які краще передати його словами: «Багато читав, що УжНУ розвивається, активно діють програми обміну. Крім того, цей ВНЗ постійно підвищує позиції в рейтингах, а ще тут потужна медична школа».

У перші дні студентського життя О.Сабовчику, як і, напевно, усім його колегам, було трохи важко адаптуватися, хоч досвід кабінетної форми навчання мав у ліцеї. Те, що за перерву слід дістатися іншого корпусу (адже окремі предмети медикам читають на різних факультетах), уже стало звичкою. Найцікавішою дисципліною для юнака є анатомія.

Проте не навчанням єдиним... У коло зацікавлень Олександра ще входять серіали й книжки: Стівен Кінг, Джоан Ролінг (майбутній медик перечитав та передивився всі частини «Гаррі Поттера»), Сюзанна Коллінз (захопили «Голодні ігри»), а з-поміж українських авторів виокремлює Михайла Коцюбинського з твором «Інтермеццо»; із сучасних особливо поцінував Ліну Костенко за її неймовірні поезії.

До соціальних мереж загалом ставиться добре. Бачить у них можливість знаходити нові знайомства, долучатися до спільнот (зокрема медичних, де є змога читати про звичні й незвичні випадки лікарів на роботі).

Музику слухає залежно від

настрою. Проте якщо останній поганий, підбирає депресивні мелодії. Уважає принцип «клин клином» ефективним. Крім того, юнак 7 років ходив до музичної школи: опановував хореографію, у межах якої обов'язковим предметом була гра на фортепіано. Нині до клавіш руки не доходять, але якби зараз принесли піаніно, хлопець каже: мелодії пригадав би. А з танців найбільше запам'яталися танго й хіп-хоп. Отже, дівчата, мотайте на вус... Високий інтелект та ще хореографічні вміння!

О.Сабовчик, маючи найвищі бали на ЗНО, став своєрідною зіркою медфаку. І мені гріх було не спитати, як він почувається в такій ролі. У відповідь почула: «Загалом усе звично. Не відчуваю, що чимось вирізняюсь. Щоправда, іноді підходять ровесники, потискають руку — кажуть, це певний талісман, виклик удачі».

І справді, хтось намагається «позичити» успіху для себе, хтось читає поради відомих людей, а хтось просто бере за взірць родину. Так, як це робить і герой мого матеріалу. Батьків уважає еталоном у ставленні до людей: «Вони добрі, прагнуть допомогти кожному: чи то багатому, чи то людині з вулиці». Брат старший на 10 років, теж навчався на медичному факультеті в УжНУ, отож Олександр добре поінформований про особливості студентського життя в нашому виші. Різниця у віці не стає першою: навпаки, юнаки легко знаходять спільну мову. А рідним поговорити завжди є про що...

Ще будучи школярем, нинішній першокурсник поряд із підготовкою до вступу знаходив час для друзів.

Фото з особистого архіву О.Сабовчика

Як? Він просто вмів правильно планувати час. На уроках інтенсивно здобував знання, відповідно на домашнє опрацювання залишалося не так багато, тому ввечері міг і відпочити в хорошій компанії (у якій саме, скажу на завершення). Воднораз юнак — передбачливий: усе, зокрема й одяг (віддає перевагу класичному стилю), готує звечора; зранку біжить на автобус (оскільки із селища Середнє (Ужгородський район), аби не спізнитися на заняття. Хоч, як і всі студенти, зізнався, що любить поспати...

Кажуть, у сні можна побачити свою мрію. Але О.Сабовчик чітко окреслює її й удень. Прагне стати неврологом, відкрити власну лікарню: із сучасним обладнанням, привітним персоналом та окремими кімнатами для дітей, аби ті мали де гратися.

Ну й на завершення... Я не

могла не спитати, яким дівчатам Олександр віддає перевагу: красивим чи розумним. «Якщо дівчина гарна, але з нею не можна ні про що поговорити, то це не найкращий варіант», — зізнається юнак. Тому виступає «за» симбіоз цих двох якостей. До конкурсів краси ставиться добре, «оскільки в прекрасної половини є змога виявити себе, проте амбіції не повинні стати перед дружбаю». В останній цінує веселість, доброту й вірність. І обіцяне... Любить компанії, де є як хлопці, так і дівчата: «Якщо у хлопців з'являється безглузда ідея, дівчата вміють призупинити».

Кожну відповідь О.Сабовчика супроводжувала щира й стримана усмішка. Він справді щаслива людина — та, якої часто не вистачає сьогодні.

Мирoslava ГАРАЗДІЙ,

«Погляд».

Михайло ОРОС, який мріє створити штучне око

Мені довелося дивитися на нього з піднятою головою й заковченими вгору очима. Проте ми майже одразу й в унісон обрали локацією для спілкування одну з лавиць набережної з панорамним виглядом на Уж. Із першого погляду зрозуміла: співрозмовник має чим вразити. Уроджена мудрість, яка розставляє акценти на всі відповіді; душевна краса, що ховається за скромністю й добротою; кремезна та висока постава, яка неодмінно підкорить надто вибагливе в такому плані серце дівчат; та чиста вимова... Думаєте, це все, чим дивує юнак? А як вам штучне око, один друг та стихія нумізматики?

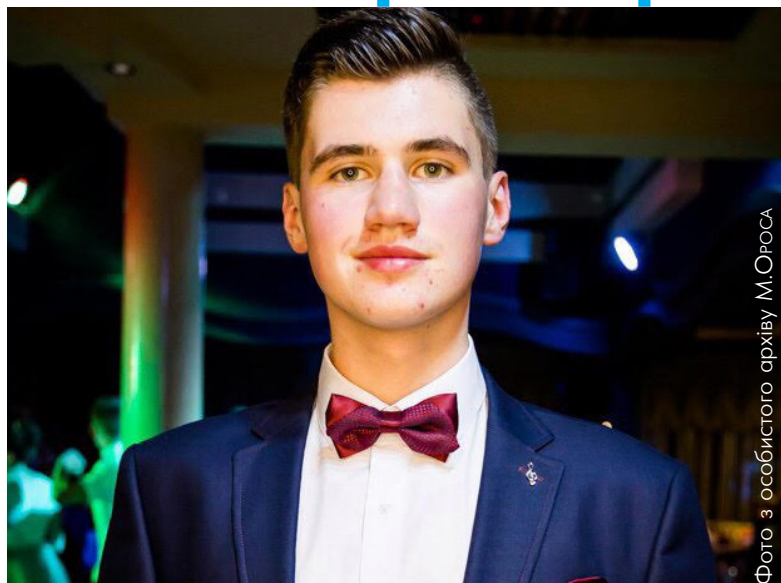

Фото з особистого архіву М.Ороса

Нинішній першокурсник медфаку УжНУ Михайло Орос, котрий мав найвищий рейтинг при вступі, мислить далеко не на свій вік. Можливо, таким талантом нагородив Усевішній, а може, це сімейне. Герой моєї публікації — уже третій Михайло в родині після дідуся та батька. До того ж з обох боків гілки генеалогічного дерева росли так, аби й теперішнє коліно підтримувало медичні традиції. А вибір фаху юнак окреслює по-філософськи: «Насамперед це благородна професія. Узагалі в усі часи вважали, що завжди потрібними будуть дві професії: лікаря та юриста. Я зупинився на першому».

У школі М.Орос не писав «пояснень» творів, перебираючи всі спеціальності, адже змалку знав, ким хоче стати. «Усе почалося з батькових... каракулів. Звісно, я тоді нічого не розумів. Однак запитував тата, що вони означають. У відповідь чув такі ж незрозумілі слова — і шукав їх визначення. То були неврологічні терміни. Ось так поступово й цікавився медициною», — з усмішкою та дещо ностальгією в очах зазначає хлопець.

Якщо сумлінно вчитися, ще й опановувати те, що найбільше подобається, можна досягти високих результатів. «Опрацював чимало

літератури, готуючись до ЗНО. Зробив висновок: щоб мати успіх, потрібно просто працювати над собою: читати, запам'ятовувати, а головне — розуміти, уміти відтворити. Тобто спочатку здобувати інформацію, далі її систематизувати й потім використовувати. Поки я на етапі накопичення й аналізу», — переконаний Михайло. Він, як зазначалося, перший у рейтингу серед однокурсників. Значну роль у цьому відіграв і диплом III ступеня зі всеукраїнської олімпіади з біології, який юнак торік отримав у Луцьку.

Співрозмовник зізнався: подавав документи в кілька вишів, але винятково з метою побачити свою позицію в інших рейтингах. А УжНУ обрав тому, що рівень викладання не відрізняється від провідних медичних факультетів України, доволі близько додому (родом із села Іза (Хустський район) і не надто відчутні зміни загалом. Хлопець дещо консерватор, однак розуміє: іноді слід перелаштовуватися.

Нині вибором університету задоволений. Щоправда, доволі відчутною є різниця між викладанням у школі та ВНЗ. «Незвично, що заняття поділяються на лекції, семінари. Притому змінюються й наставники», — зізнається М.Орос. Проте він намагається адаптува-

тися через знайомства з новими людьми, участь у студентському самоврядуванні (є старостою).

Хлопець любить читати. Віддає перевагу зарубіжній літературі, зокрема творам: «451 градус по Фаренгейту» Рея Бредбері, «1984» Джорджа Оруелла, а ще захоплюється політично-ідеологічними працями.

Хобі в юнака — надзвичайно різнопланове. Розпочнемо з музики: любить різні напрями, проте слухає її у вільний час. Якщо поєднувати з навчанням, то навіть улюблені мелодії заважають сконцентруватися. Особливо до душі німецький рок в інтерпретації «Рамштайну». «Сучасні рок-групи не дуже подобаються через їх, так би мовити, «запосованість», — стверджує майбутній медик. Крім того, захоплюється колекціонуванням монет і банкнот. А в одязі дотримується класично-кежуального стилю. До соцмереж ставиться позитивно. Уважає: вони виконують дві головні функції: месенджера та безкоштовної музики.

Хлопець постійно працює над собою: у школі вивчав французьку, англійську як другу іноземну, а тепер ще опановує німецьку.

І про родину... Має молодшого на 5 років брата, котрий теж планує стати медиком. «Різниця у віці, як

на мене, — оптимальна. Ми в одній генерації. Майже не сваримося. Хоч раніше, як і всі старші в сім'ї, більше отримував від батьків саме я, але з часом дедалі легше знаходили спільну мову, навіть «прикривали» одне одного», — зауважує юнак.

Кажуть, ті, хто має молодших братів чи сестер, — по-особливому відповідальні й амбіційні. Михайло тільки підтвердив цю думку, коли сказав про свою мрію стати нейроофтальмологом і створити... штучне око.

Коли я спитала, на кого орієнтується в житті, співрозмовник, ні хвилини не вагаючись, відповів: «На батька (теж Михайла Ороса — доктора медичних наук, завідувача кафедри неврології, нейрохірургії та психіатрії — прим. авт.). У школі тато мав призове місце на республіканській олімпіаді. Я радий, що на першому етапі життя досягнув такого ж».

До речі, хлопець і зовнішністю схожий на батька. Крім природних обдарувань, працює над собою. Коли грав у футбол, а нині ходить у спортзал для занять боді-білдингом.

Юнак уміє правильно розподіляти час. Уважає: слід розставляти пріоритети: на першому місці для нього — здобуття знань, а ввечері, якщо залишається час, можна й відпочити в хорошій компанії. «Підбирають знайомих, але друзів — ні. І це залежить не від гендеру, а від людини», — переконаний хлопець. Особливо цінує вірність, готовність допомогти й умінь ставити інтереси когось вище за свої. Має тільки одного друга.

...Чи то вигляд на Уж так манив, чи то погода була задуманою, ми завершили розмову теж на філософській ноті — про... красу. І як же було не спитати про дівчат?! На думку М.Ороса, вони повинні бути одночасно привабливими й розумними. Без мудрості ніяк, ну а «краса милує око». Ще кілька секунд ми дивилися, як тече річка... У ту мить подумалося: життя швидкоплинне, часто одноманітне, та коли народжуються такі світлі голови, як Михайло, вони змінюють напрям цієї течії на геніально-яскраву сторінку буття.

Мирoslava ГАРАЗДІЙ,

«Погляд».

У МАТЕМАТИКІВ Знайомство з «першачками»

Математики приймали до своєї сім'ї новачків, показавши, що знання й логічне мислення — не єдине, що дає матфак своїм вихованцям.

Старші колеги організували «драйвову» вечірку. Устояти на місці не зміг ніхто, бо ж енергійна музика змушувала танцювати.

«Я вже на третьому курсі, а дивуватися не перестаю й досі, який дружний наш рідний матфак. Приємно, що з року в рік першокурсники мають змогу в неформальній обстановці знайомитися з ровесниками та викладачами. І математичний факультет відкриває серця для кожного», — розповіла Ангеліна Шкріба.

Марія ШЕЛЕЛЬ,

студентка відділення журналістики.

ПРЕС-КЛУБ

Усе – за гендером!

У прес-клубі молодого журналіста УжНУ «Медіаперспективи» відбулася презентація видання Марії Маєрчик «Гендер для медій».

На зустрічі були наші викладачі: в. о. завідувача кафедри журналістики Галина Шаповалова, голова прес-клубу Володимир Тарасюк та його заступник Наталія Толочко.

Ініціатором заходу стала керівник Центру гендерної освіти УжНУ Маріанна Колодій. Вона представила авторку й згадала її книжку, яка свого часу по-особливому вплинула. Згодом сама М.Маєрчик розповіла про «Гендер для медій» (працювала в співавторстві із шістьма колегами 3 роки).

Після презентації студенти бурхливо обговорювали проблематику. Урешті, таких овацій прес-клуб, мабуть, іще не чув.

Оксана КИЧЕРА,

студентка відділення журналістики.

ДЕНЬ УЖГОРОДА

Відзначили разом із містом

У вересні 1124-ий день народження відзначив Ужгород. Своєю чергою, УжНУ незабаром зустріне 72-гу річницю.

Між датами створення міста й університету — великий часовий проміжок. Попри це, за незначний для історії етап наш виш став не тільки найбільшою установою Ужгорода (нині приблизно кожен восьмий мешканець обласного центру — представник Ужгородського національного університету), а й краю загалом. Плюс скільки ще називають наш ВНЗ альма-матір'ю! Тож День міста — свято і для «ужнівської» громади. Студенти та викладачі з нагоди важливої дати підготували насичену програму. Заходи відбулися на площі Театральній.

Зокрема, вихованці біологічного підрозділу давали змогу подивитися, як виглядають під мікроскопом цибуля та пилкові зерна. А напередодні свята біологи доповнили липову алею десятима саджанцями.

Представники математичного та факультету інформаційних технологій демонстрували робототехніку й протестували тривимірні окуляри (програми для користування навчилися писати саме в альма-матер).

Фізичними та хімічними процесами дивували представники відповідних підрозділів.

Також цікавими виявилися безкоштовні екскурсії містом від туризмознавців УжНУ.

Отже, університет теж активно відзначив День міста!

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

Одним абзацом

• СВЯТА • Щороку в Україні 16 вересня професійне свято відзначають винахідники та раціоналізатори. Відрадно, що в УжНУ є плеяда тих, хто пришвидшує технічний прогрес. Так, один із відділів науководослідної частини альма-матер — патентно-ліцензійного забезпечення та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності — за час свого існування (із 1973 року) отримав понад 900 відповідних документів. Тільки за 2017 р. науковці УжНУ одержали 15 патентів України на винахід та корисну модель. Вітаємо й бажаємо подальших досягнень.

А 12 вересня професійне свято мали програмісти. Представники УжНУ, а саме Центр інформаційних технологій у складі Габрієли Мазютиницької й Олексія Куруци, відзначали цю дату, долучаючись до тематичної волонтерської ініціативи: відвідували деякі школи в області, де окреслювали перспективи роботи в ІТ-сфері.

Факультет суспільних наук відзначав День політолога з ініціативи третьокурсників у форматі засідання: «Можливості та виклики політичної науки на сучасному етапі». За круглим столом познайомилися й із студентами першого курсу. Підтримали молодь, зокрема, декан Юрій Остапеч та в. о. завідувача кафедри політології та державного управління Микола Вегеш (до речі, зазначив про започаткування на ФСН докторантури з «Політології»).

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

Якби ти вступив на фізкультурний, не довелося б носити за собою цей тягар...

НА ЗАМІТКУ

Позаду 11 років за шкільною партою, отримання атестата, надважке ЗНО та хиткий стан абітурієнта. І ось, завмираючи від хвилювання, ти знаходиш своє прізвище в списку зарахованих. Можеш гордо іменуватися студентом. Перед тобою відчиняються двері в інше життя: таке бажане й зовсім незвідане. Про що варто знати, уперше переступивши поріг університету? Кілька порад.

1. Не панікуй. Учораšnньому школяреві не завжди легко вписатися в нове студентське життя. Процес адаптації до нових обставин мине швидко. Потрібно тільки зачекати.
2. Намагайся із самого по-

чатку показати, що в тебе серйозні наміри. Викладачі завжди допоможуть тим, хто старається.

3. Навчися якомога швидше конспектувати лекції. Розроби систему зрозумілих тобі скорочень, записуй у вигляді тез.

4. Готуйся до сесії з першого заняття. Не лінуйся переглядати конспект, на семінарах будь активним, не пропускай занять. Хто зна, може тобі пощастисть потрапити до касты «автоматників».

5. Найголовніше — не відкладай на «потім». Міфічне «завтра», як показує практика, ніколи не настає.

Крім того, секретами поділилися старші колеги, котрі свого часу теж хотіли, аби їм хтось надав такі поради.

Ольга БРАЙЛЯН, третьокурсниця філологічного фа-

Поради першокурсникам,

або Як «вижити» в університеті

УРОЧИСТОСТІ

8 Вересня, у переддень фізичної культури і спорту, із самого ранку на площі Народній в Ужгороді зібралося чимало спортсменів.

Урочисто свято відкрили представники влади (зокрема й спортивної) області та міста. Вони ж вручили кращим атлетам і тренерам нагороди.

Публіка загалом була вражена, скільки в нас діє різних федерацій і клубів. Тематичні намети

ФЛЕШМОБ

Є такий спорт, студентський!

Із нагоди Міжнародного дня студентського спорту 20 вересня на площі Народній в Ужгороді відбувся флешмоб.

Головними учасниками стали представники УжНУ, зокрема викладачі та першо- і другокурсники факультету здоров'я та фізичного виховання. Молодь вітали зі святом Іван Рилик, начальник управління фізичного виховання і спорту МОН України, голова Закарпатського обласного відділення НОК, Іван Маріонда, завіду-

І сила, і краса

з інформацією дозволяли краще орієнтуватися в усьому різноманітті (до речі, окремо був намет і факультету здоров'я та фізичного виховання!) А учасники показували майстер-класи, проводили руханки, відкриті тренування та показові виступи з боксу, футболу, баскетболу, фехтування та інших видів.

Отож не вагайтеся, займайтеся фізичною культурою і спортом та долучайтеся до великої спортивної родини краю!

Ольга ГОНАК,
студентка відділення журналістики.

вач кафедри фізвиховання УжНУ, Степан Селменський, проректор із міжнародних зв'язків, виховної роботи та спорту Східноєвропейського слов'янського університету. Вони зазначали, що флешмоб покликаний популяризувати студентський спорт, нагадувати молоді: здоровий спосіб життя дає енергію та насолоду.

Після урочистого міні-відкриття студенти виконали вправу на віджимання, а завершили флешмоб спільним фото на згадку.

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

На Говерлу!

що вперше в житті підкорила Говерлу. До останнього вагалася, чи їхати, бо синоптики обіцяли негоду. Але ризикувала й не пошкодувала. Підійматися було нелегко, та пересилила себе й підкорила вершину. Спускались іще важче через утому. Однак підтримували неповторні краєвиди, які зачаровували. Повернулася знесилена, проте щаслива. Радію, що в університеті влаштовують такі поїздки, які дозволяють пізнати щось нове й знайти друзів та однодумців».

Кароліна БУЧКОВСЬКА,
студентка відділення журналістики.

цінуйте кожен день, бо матимете справді неповторні роки».

Бернадета АЛФЕЛДІЙ, шестикурсниця медичного факультету: «Рухайтесь вперед поступово, як крихітними кроками немовляти: завдання за завданням — і до однієї великої мети. Не занепадайте духом, нагадуйте собі, що саме ви маєте змогу бути тут і зараз, бути тим, ким є, і робити те, що приносить користь».

Студентське життя — неповторне. Ти хоч раз, але все ж таки спробуєш підготуватися до іспиту за ніч. Тримавши в руках білет, на питання якого, здавалося б, не знаєш відповіді, будеш намагатися згадати все, аби не почути: «На перескладання!» Відчуєш таку легкість, коли доведеш справу до кінця, не маючи за спиною «хвостів». Попереду чекає ще багато таємниць. Роби все, щоб спогади в майбутньому про цей час викликали теплу усмішку!

Маріанна ЛЕПАЙ,
студентка відділення журналістики.

Кращим студентським матеріалом

«Погляду» в № 8 (201) визнано: «Два «за» і жодного «проти» Христини ДОЧИНЕЦЬ, студентки 4 курсу відділення журналістики. Найрейтинговішою студентською публікацією за кількістю переглядів у «Фейсбуку» стало інтерв'ю з магістрантою ФСН і фотографом Ліліаною Арсениєвою Богдани ШМУЛИГИ, другокурсниці відділення журналістики. Вітаємо авторок!

Анекдоти

— Щойно писали контрольну з анатомії. Санька отримав двійку.
— За що?
— За шпаргалку. Викладач «підловила», коли він рахував у себе ребра...

Прибиральниці спортивного комплексу, які мили підлогу, не розібралися в ситуації та випадково виграли чемпіонат світу з керлінгу.

Студент складає іспит з історії. Повертається до сусідки й запитує:
— А в якому році скасували кріпацтво?
Дівчина, працюючи над своїм питанням, коротко відповідає:
— У 61-му.
Хлопець відвертається, думає про щось і за хвилину знову звертається до юнки:
— Стривай, це як? У 61-му ж Гагарін у космос полетів... Ага, мабуть, на честь цього й скасували

Каналка студентська: шматок чорного хліба, а на ньому — шматок білого...

— У чому вимірюється сила струму?
— У кілометрах.
— ???
— Ну так дроти ж тягнуться, тягнуться...

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!
Читайте «Погляд» на сайті Ужгородського національного університету за покликанням <http://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad/issues>.
А з найважливішими матеріалами номера ознайомлюйтеся на сторінці «Погляду» в соціальній мережі Facebook <https://www.facebook.com/uzhnu.poglyad>.

ПОГЛЯД
Орган вченої ради Ужгородського національного університету.
Замовлення № 452.
Ціна — безкоштовно.
Виходить щомісяця.
Номер підписано до друку: 26.09.17.
Засновник і видавець — Ужгородський національний університет.
88003 м. Ужгород, вул. Підгірна, 46.
Номер надруковано у видавництві «А-прінт», 46010 м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. тел.: (352) 52-27-37, 0673501794.
Наклад 1000 примірників. Формат А 3, 2 ум. друк. арк.
Адреса редакції: 88016 м. Ужгород, вул. Університетська, 14. Поштова скринька: poglyad@uzhnu.edu.ua
Тел.: 0678808571.
Реєстраційне свідоцтво 3Т № 449/41 від 7.02.2008.
Головний редактор: В.Ю.ТАРАСЮК.
Верстальник: О.М.БРАЙЛЯН.
Кореспондент: М.Б.ГАРАЗДІЙ.